

A Társaság 2024. évi Tanárky Sándor-díjasa

HAUSNER GÁBOR

A Magyar Hadtudományi Társaság elnöksége 2024 áprilisában Tanárky Sándor-díjat adományozott Hausner Gábor nyugállományú alezredes, a Hadtudományi Társaság tudományos elnökhelyettese, a *Hadtudomány* című folyóirat főszerkesztője részére, hosszú időn át végzett eredményes munkája és tudományos közéleti tevékenysége elismeréseként.

Hausner Gábor 1960-ban született Budapesten. A budapesti József Attila Gimnáziumban érettségizett, majd tanulmányait az ELTE Bölcsészettudományi Karán folytatta, ahol 1984-ben magyar nyelv és irodalom – történelem szakos középiskolai tanári diplomát szerzett. Az egyetemi évek meghatározták az érdeklődését és a pályáját, mivel már az egyetemen elkezdődött Zrínyi Miklós munkásságának kutatása mellett Kovács Sándor Iván, a Régi Magyar Irodalomtörténeti Tanszék professzorának legendás Zrínyi-szemináriumán, amelynek kezdettől a tagja volt. KSI bevonta hallgatóit a Zrínyi-kutatásokba, egyebek között a Négyesy László által 1919-ben készített, de kéziratban maradt Zrínyi prózai munkái kritikai kiadásának sajtó alá rendezésébe (amely azután 1985-ben nyomtatásban napvilágot is látott a Zrínyi Kiadóban, a Zrínyi-Könyvtár sorozat nyitó darabjaként), az egyetemen készült *Zrínyi-dolgozatok* című füzetek szerkesztési munkálataiba és Zrínyi Miklós könyvtárának fennmaradt és kalandos úton a zágrábi Nemzeti és Egyetemi Könyvtárba került köteteinek feldolgozásába. Hausner Gábor ez utóbbi, több éves projektben (amelynek során három alkalommal is hosszabb kutatásokat folytattak Zágrábban) került munkakapcsolatba a könyvtárfeldolgozást vezető Klaniczay Tibor akadémikussal, az Irodalomtudományi Intézet igazgatójával, Zrínyi monográfusával. A közös munka eredménye lett az 1991-ben a Zrínyi-Könyvtár sorozatban megjelent *A Bibliotheca Zriniana története és állománya. History and Stock of the Bibliotheca Zriniana* című, több mint 600 oldalas kötet, amely nemzetközi figyelmet és elismerést aratott. Hausner Gábor részt vett a sorozat több darabjának gondozásában is, mivel tudós mentorai ajánlásával 1984-ben a Zrínyi Katonai Kiadóba került szerkesztőnek. Ott „öltöztették be”, lett hivatásos katona 1986-ban, főhadnagyi rendfokozatban.

Az irodalomtörténész, szerkesztői felkészültségű és indíttatású fiatal tiszti érdeklődése fokozatosan fordult a hadtudomány felé, különösen azt követően,

hogy 1993-ban a HM Hadtörténelmi Intézet és Múzeumba helyezték. Doktori (PhD) fokozatát már a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem hadtudományi doktori iskolájában szerezte meg „Zrínyi Miklós és a hadtudományi irodalom Magyarországon a 17. században” címmel 2008-ban, „summa cum laude” minősítéssel, amelyért megkapta a Kossuth Lajos Hadtudományi Kar frissen alapított aranyérmét.

Karrierje során a hadtudományi kutatás mindvégig párosult könyv- és folyóirat-szerkesztéssel, publikálással, kiadványok gondozásával. Másfél évtizedig volt a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum nagy múltú tudományos folyóirata, a *Hadtörténelmi Közlemények* szerkesztője, majd főszerkesztője.

Hausner Gábor 2018-ban csatlakozott a Nemzeti Közszerkeleti Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar állományához, ahol egészen nyugdíjba helyezésséig, 2023-ig szolgált. Tudományos munkatársként itt is egyetemi folyóiratok (*Hadtudományi Szemle*) és kiadványok (*Fiatal tisztek zsebkönyve*, *Honvédelmi alapismeretek* stb.) szerkesztésével, kiállítások rendezésével foglalkozott, emellett napjainkban is aktív tagja az NKE Ludovikátörténelmi Kutatóműhelynek, és részt vesz Zrínyi-Újvár kutatásában, amelynek eredményeit kutatótársaival mintegy féltucat magyar, angol és horvát nyelvű kötetben publikálták.

Hadtudósként fő kutatási területe a 17. századi hadtudományi irodalom, elsősorban is Zrínyi Miklós költő és hadvezér tevékenysége és művei, valamint a magyar hadtudomány története. Ilyen irányú kutatásokat végzett több alkalommal a bécsi Hadtörténelmi Levéltárban és a zágrábi Nemzeti és Egyetemi Könyvtárban, valamint a wolffenbütteli Herzog August Bibliothekben. Emellett számos előadást tartott hazai és külföldi konferenciákon, egyebek közt Párizsban, Rómában, Zágrábban. 138 tudományos közleménye jelent meg, 395 hivatkozás van munkáira, Hirsch-indexe 7-es. Legfontosabb munkái (könyvek és tanulmányok) Zrínyi Miklósról, a 17. századi magyarországi hadtudományi irodalomról és a 20. századi magyar hadtörténetírás egyik legkiemelkedőbb képviselőjének, Perjés Géának a munkásságáról jelentek meg.

Hivatásos pályafutása során öt kitüntetést és számos dicséret kapott. Tudományos érdemeit 2008-ban a Magyar Hadtörténetírásért Alapítvány Perjés Géza-díjjal ismerte el, 2013-ban pedig neki ítelték az MTA Irodalomtudományi Intézete és az egyetemek Régi Magyar Irodalomtörténelmi Tanszékei által közösen kiadott Klaniczay-díjat. Tudományos munkája mellett 2014–2015 között tanított az ELTE BTK Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézetében, jelenleg témakiíró az NKE Hadtudományi Doktori Iskolában, ahol egy doktorandusza van. Tagja a Nemzetközi Magyarságtudományi Társaságnak, a Tudományos Újságírók Klubjának és az MTA köztestületének.

Hausner Gábor 2010 óta vesz részt az MHTT munkájában. Öt éven keresztül volt a Hadtörténelmi Szakosztály titkára. 2018-tól a Hírszerzéstörténelmi Szakosztály munkájában vesz részt. 2020–2021-ben a *Hadtudomány* főszerkesztőjeként, 2022-től a Társaság tudományos elnökhelyetteseként, az idei esztendőől egyúttal ismét főszerkesztőként jelentősen hozzájárult a Magyar Hadtudományi Társaság hírnevének öregbítéséhez. Mindezek alapján a Társaság elnökének kezdeményezésére az Elnökség 2024-ben Hausner Gábornak ítélte a Tanárky Sándor-díjat.